

VÄRDEBESKRIVNING**Område av riksintresse för naturvård i Blekinge län****Datum:** 2023-03-17**Områdesnummer:** NRO 10 013**Områdesnamn:** Listersjön-Sännen**Kommun:** Ronneby, Karlskrona**Kartblad:** Karlskrona 3F NV**Area:** 1 516 ha**Naturgeografisk region:** 9. Blekinges sprickdalsterräng och ekskogsområde**Kust/havsregion:** -**Regionindelning för sjöar och vattendrag:** Avrinningsområde 81/82, Listerbyån**Agrara kulturlandskapsregioner:** 2. Sydsvenska odlingsbygderna**Landskapsformer:** Sprickdalslandskap**Riksvärde:**

Sjö	Fauna	
	Flora	
Våtmarkskomplex		
Platåformigt välvd mosse		
Svagt välvd mosse		
Sumpskog		
Skogslandskap	Naturskog	Flora
		Fauna
	Ädellövskog	

Värdebeskrivning: Listersjön-Sännenområdet är ett mångformigt och artrikt skog- sjö- och myrområde, representativt för den blekingiska skogsbygden. Inom området finns en betydande andel naturskog och ädellövskog som också innehåller åtskilliga rödlistade arter av främst lägre flora och fauna. De tre sjöarna Listersjön, Sännen och Hallsjön har betydande ekologiska värden. Sännen är referenssjö. I området ingår vidare det för länet stora våtmarkskomplexet Storemosse.

Huvudkriterier: A, B, C, D

Stödkriterier: Storlek, Mångformighet, Orördhet, Kontinuitet, Representativitet, Raritet, Nyckelområde, Funktion flora och fauna

Förutsättningar för bevarande: Att naturskogarna inom området får utvecklas fritt, att vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag är god samt att våtmarkernas hydrologi ej skadas.

Naturvärdena kan påverkas negativt av bl a skogsavverkning, nydikningar, minskad eller upphörd beteshävd, skogsplantering på jordbruksmark, bebyggelse, vägbyggen, täkt, ledningsdragningar, vattenreglering, dämning, muddring, utfyllnader och fiskodling.

Säkerställande: Inom området finns sex naturreservat, Tolseboda, Vantakalleberget, Gröngölsmåla, Sänneshult, Storemosse och Värmansnäs. Samtliga ingår i Natura 2000, helt eller delvis. Även Aspholmarna i sjön Sännen omfattas av Natura 2000.

Områdets huvuddrag: Området består av tre geografiskt skilda delar som beskrivs var för sig.

Listersjön-Sännen

Sjöarna Sännen och Listersjön är klarvattensjöar. Sännen, som utgör en försurad källsjö, har stort limnologiskt värde och är en av de större oreglerade sjöarna i länet. Den har ett väl avgränsat tillrinningsområde och är från hydrologisk synpunkt i det närmaste opåverkad. Sjön med omgivningar har varit referensområde för övervakning av miljö kvalitet, ett s k PMK-område. Strandvegetationen vid Sännen är mycket tydligt zonerad, särskilt på den norra, svagt sluttande sandstranden. Speciellt väl utvecklade är rosettväxtbältena som en följd av sjöns klara vatten. Den rödlistade *hårklomossan* växer rikligt på översvänningsstränder vid Listersjön och Sännen. Vid Gårdgölen nordväst om Sännen finns en betad sjömad, något som idag är sällsynt i länet. *Storlom* och *fiskgjuse* häckar vid Listersjön och båda fiskar regelbundet även i Sännen.

Mellan Listersjön och Sännen, på en höjd av 62-92 m ö h, ligger natur-reservatet Sänneshult. Terrängen är kuperad. Högväxt bokskog med inslag av ek dominerar skogsbeståndet. Inom reservatet finns också kulturgranskog, björksumpskog samt äldre tallbestånd. Markvegetationen är främst av hedtyp. Epifytfloran är rik. Naturskogsarter av lägre flora och fauna har goda förutsättningar inom Sänneshult. Området utgör ett välbesökt utflyktsmål. Storemosse omedelbart väster om Listersjön är Blekinges största myr. Den östra delen naturreservat. Från Listersjön och västerut syns en tydlig zonerings från kärrartade till mossartade vegetationstyper. Maderna vid Listersjön hyser en öppen högstarrvegetation, vilken övergår i björkkärr, alkärr och gransumpskog. Längre västerut tar ristallmossevegetation överhanden, vilken sedan övergår i öppen ris- och mossvegetation. Delar av den öppna mossen har nyttjats för torvtäkt. *Trana* häckar i området och *orre* förekommer med en svag stam.

På en halvö vid Listersjöns södra del ligger det lilla naturreservatet Värmanäs. Reservatet innehåller barrblandskog med betydande inslag av gammal ek. *Läderbagge* har här sin nordligaste lokal inom länet.

Vantakalleberget-Gröngölsmåla

Ett till stor del bergbundet barr- och blandskogsområde som i söder avgränsas av Hallsjön. Sprickdalstopografin ger speciell karaktär åt området. Hällmarker är vanliga och små torvmarker förekommer främst i sprickdalarna. Skogen är heterogen och innehåller delar med naturskog. På hällmarkerna dominerar snedvuxna, laviga tallar och granar, medan mer växtkraftiga barrblandskogar med rikligt inslag av bok, ek och björk intar moränmarkerna. Markvegetationen domineras av ljung på hällmarkerna och av bärris och kruståtel i övrigt. Den sällsynta epifytlaven *Evernia divaricata* som växer på torra grankvistar har här sin enda lokal i länet. Spindelfaunan innehåller nordliga naturskogsarter. Hallsjön har i huvudsak klart vatten och hyser häckande *fiskgjuse*. Markerna norr om Hallsjön har liksom Sännen (se ovan) varit sk PMK-området. Hela området är naturreservat.

Tolseboda

Strax norr om sjön Sännen ligger det lilla naturreservatet Tolseboda. Området består av storblockig morän. Skogen har sannolikt mycket lång kontinuitet och har varit opåverkad av skogsavverkningar under lång tid. Den lägre faunan innehåller ett stort antal rödlistade svårspredda arter av lägre växter och djur, vilket bestyrker den långa kontinuiteten i ekosystemet. Av rödlistade vedinsekter kan nämnas *svartoxe*.

Anmärkning: Storemosse samt den lilla Gårdgölen med angränsande mad och kärr är av klass 1 i VMI. Storemosse ingår dessutom i den nationella myrskyddsplanen. Odlingsmarkerna vid Gårdgölen och nordväst om sjön Sännen ingår i länets bevarandeplan för odlingslandskapet. 3 mindre områden beskrivs i ängs- och hagmarksinventeringen.

Referenser:

Wachtmeister, H. 1977. Johannishusreservatet. Blekinges Natur. Årsbok 1977.
 Baranowski, R. 1980. Intressanta skalbaggsfynd 5. Ent. tidskr. 101: 99-106.
 Baranowski, R. 1982. Intressanta skalbaggsfynd 5. Ent. tidskr. 103: 130-135.
 Gustavsson, R. 1988. Naturskogar i Blekinge. Blekinges Natur. Årsbok 1988.
 Länsstyrelsen i Blekinge län, 1984. Naturvårdsplan Blekinge.
 Naturvårdsverket, 1994. Myrskyddsplan för Sverige.
 Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Våtmarker i Blekinge.
 Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Ängar och hagar i Ronneby.
 Länsstyrelsen i Blekinge län, 1996. Odlingslandskapet i Blekinge – bevarandeplan.